

Laudáció Szöllősy-Sebestyén András tiszteletére

Sokféle bölcész él a nagyvilágban. Itt és most nem törekszünk teljes körű, minden változatot érintő tipizálásra, csak két típust jellemzünk igen röviden.

Az egyik változathoz azok a filológusok tartoznak, akik huszonéves korukban találnak egy jó, nekik és környezetüknek tetsző témát. Ezt a témát aztán 50 éven keresztül a lehetőség határain belül minden irányból megvizsgálják, a téma minden összefüggését gondosan feltárják. Doktori értekezéseket, tanulmányokat, könyveket írnak az adott témából – lehetőleg idegen nyelveken is, de angol nyelven mindenképpen. Ez után már csak a tehetségen és szerencsén múlik, hogy az ismertség és elismertség milyen szintjét, milyen fokát érik el az e típusba sorolható egyedek.

A másik változatba tartoznak azok, akik minden iránt érdeklődnek, ami irodalom, nyelv, filozófia és filológia. Mindenről véleményt alkotnak, véleményüknek hangot ad, de mivel – talán éppen sokirányú érdeklődésük következtében – túlságosan igényesek önmagukkal szemben, nem mernek, nem akarnak, nem tudnak egyetlen témánál lehorgonyozni. Tehát nem írnak doktori értekezéseket, vagy ha írnak, nem fejezik be. Ha befejezik, nem védik meg. Nem írnak mélységes filozófiai háttérrel rendelkező, nagy terjedelmű műveket. Írnak azonban a gyakorlatban jól hasznosítható tankönyveket, segédanyagokat. Figyelmet érdemlő előadásokat tartanak, és bámulatos aktivitással vesznek részt a szakmai közéletben.

Szellősy-Sebestyén András a bölcészek másodikként említett csoportjába tartozik.

1946-ban született Budapesten. Édesapja dr. Sebestyén Péter (1910-1988) ügyvéd, külkereskedelmi jogász. Édesanyja dr. Szöllősy Klára író, műfordító.

András 1964 és 1970 között magyar, angol és orosz nyelv- és irodalomtudományi, valamint általános nyelvészeti tanulmányokat folytatott az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán. 1969-ben magyar és angol szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett.

1979-től 1982-ig aspiráns a József Attila Tudományegyetem Magyar Nyelvészeti Tanszékén, illetve az Amszterdami Egyetem Elméleti Nyelvészeti Tanszékén. Szöveglingvisztikai témakörből megírja kandidátusi értekezését, de nem védi meg, de publikációiban folyamatosan értékesíti ekkor megszerzett tudását.

1995-től a Janus Pannonius Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Nyelvtudományi Tanszékén az alkalmazott nyelvészeti doktori (Ph.D.) program hallgatójaként a nyelvhasználat szinterei témakörrel foglalkozik. A túlzott önkritika most is megakadályozza abban, hogy benyújtson és megvédjen egy disszertációt.

Közben publikál. 16 könyv, jegyzet, oktatási segédanyag szerzője, társszerzője, szerkesztője. Megjelentet 52 nagyobb tanulmányt. Előadásainak a száma megközelíti a százat.

Mind e mellett tanít, szervez.

1969 és 1971 között a budapesti Táncsics Mihály Gimnázium tanára, ahol angol és orosz nyelvet, valamint magyar nyelvet és irodalmat tanít. A Nemzetközi Előkészítő Intézetben a magyart, mint idegen nyelvet oktatja.

1971-től nyelvtanár a Budapesti Műszaki Egyetemen. 1984-től a BME Nyelvi Intézete Magyar Nyelvi Csoportjának a vezetője. Felelős több száz külföldi hallgató magyarnyelv-oktatásának tartalmáért és szervezéséért. A Műegyetemen angol nyelvet tanít, a magyart mint idegen nyelvet és szaknyelvet oktatja, alkalmazott nyelvészeti kurzusokat vezet. A szakfordító és tolmácsképző szak alapítója és vezetője. Az általa oktatott tárgyak többségének – mint például „bevezetés az alkalmazott nyelvészetbe”, „kontrasztív és funkcionális nyelvtan”, „műszaki stílus és terminológia”, „tárgyalási gyakorlatok”, „természetes nyelvek leírása” – a tananyagát többségében maga dolgozza ki.

1988 és 90 között a vezetésével működő kutatócsoport „A magyar nyelvű műszaki kommunikáció sajátosságai és oktatása különböző tárgyak keretében” című tárcaszintű kutatásai programon dolgozott. E program keretében a csoport tagjai interkulturális kutatási programokban vettek részt, kidolgozták a nemzetközi üzleti tárgyalások egyik rendszerelméleti modelljét és megszervezték az Alkalmazott Nyelvészek Nemzetközi Szervezete felkérésére a VII. Európai Szaknyelv Szimpóziumot a Budapesti Műszaki Egyetemen.

Szöllősy-Sebestyén András tíz szakmai egyesületnek, szervezetnek tagjaként a felsoroltakon túl is sokirányú szervezőmunkát fejtett ki az elmúlt negyven év során.

Mindez bőven elegendő lenne-e a Brassai Sámuel-díj elnyeréséhez!

Szöllősy-Sebestyén András azonban sokkal többet tett ennél, mert meghatározó szerepet játszott és játszik a MANYE életében.

Amikor azon gondolkodtunk, hogyan is lehetne András szerepét az Egyesületben a legfrappánsabban jellemezni, először József atya, a „szürke eminenciás” jutott eszünkbe. Szöllősy-Sebestyén lenne a MANYE szürke eminenciása? A *szürke* szó valahogy nem illik rá! Megnéztük a vadonatúj „Magyar ellentétszótár”-ban (Főszerkesztő Temesi Viola, Bp. Tinta Könyvkiadó, 2012) a *szürke* antonimáit. „*Színes, tarka, tarkabarka, színpompás*”. „A MANYE színes, színpompás, pláne tarkabarka eminenciása”? Egyik rosszabb, mint a másik! Hagytuk tehát az egyházi hierarchiához kapcsolódó asszociációt, és áttértünk a hadügyre. És akkor bevillant a tényeknek megfelelő frappáns jellemzés: Szöllősy-Sebestyén András a MANYE vezérkari főnöke. Hiszen hozzá futnak be a legfontosabb információk, ő dolgozza ki és terjeszti elő az Egyesület rövid távú taktikai, és hosszabb távú stratégiai célkitűzéseit, amelyekről aztán a vezénylő tábornok és a vezérkar, olykor pedig az egész hadsereg meghozza a kellő döntéseket. Aztán ismét a vezérkari főnök feladata a hadműveletek kivitelezésének koordinálása, a megfelelő

hadparancsok megfogalmazása és továbbítása. Egy hadsereg kitűnően dolgozó vezérkari főnöke pedig kétségkívül minden kitüntetést megérdemel.

Persze a Magyar Alkalmazott Nyelvészek és Nyelvtanárok Egyesülete nem hadsereg. Szöllősy-Sebestyén András nem vezérkari főnök, hanem 1994-től az Egyesület titkára, majd főtitkár. Ha hadműveleteket nem is irányított, részt vett a MANYE alapításában, a jogi-, a szervezeti és szabályzati anyagok kidolgozásában, fejlesztésében. A konferencia- és kongresszusi szervező bizottságok állandó tagja. Meghatározó szerepe van az éves programok előkészítésében, lebonyolításában.

Nyelvtanári tevékenysége, tudományos munkássága, közéleti tevékenysége és a MANYE keretei között kifejtett munkája messzemenően érdemessé teszi arra Szöllősy-Sebestyén Andrást, hogy Brassai Sámuel-díjban részesüljön.

A Díj elnyeréséhez szívből gratulálunk.

Sturcz Zoltán – Székely Gábor